

IN MEMORIAM

ДЕСАНКА КОСТИЋ

Десанка Костић рођена је 1934. године у Цекавици. Основну школу завршила је у месту рођења, Вишу мешовиту гимназију у Лесковцу, а Филозофски факултет, група археологија у Београду. У Народном музеју од 1. новембра 1957. до 31. марта 1958. године ради волонтерски. У стални радни однос примљена је 1. јуна 1959. године, одмах по дипломирању. Бавила се археологијом и објавила је више радова у Лесковачком зборнику и локалној штампи. Она је први музејски стручњак са високом школском спремом, а одмах после ње, 1. септембра 1959. године, примљена је и Радмила Стојановић, кустос етнолог, а октобра 1959. године за директора је изабран Хранислав Ракић, историчар.

Са пријемом нових стручних кадрова године 1961-1965, по свему судећи, представљају у историји музеја период новог полета, који се огледа у савлађивању многих тешкоћа (простор, стручна обрада музејских предмета, финансије и др). Због тога се пришло окупљању сарадника и пријатеља Музеја који су својом активношћу знатно допринели развоју ове установе. Са доласком Десанке Костић формирано је археолошко одељење и у њему три збирке: праисторијска, античка и средњовековна, и те збирке су стално обогаћиване новим предметима, било ископавањем или рекогносцирањем терена. Продужена је сарадња са Археолошким институтом САНУ и Народним музејом у Београду. Није ни једног тренутка, и поред недостатака финансијских средстава, занемарен теренско-истраживачки рад, док је рад у самом Музеју текао континуирано већ по природи посла. За теренско-истраживачки рад била је задужена Десанка Костић која је то стриктно радила у границама могућности. По правилу, пожртвовање није изостало, поготово када је реч о ископавањима на Царичином граду где се радило по месец дана а екипу су чинили Ђорђе Мано Зиси, руководилац, др Невенка Петровић-Спремо, архитекта, а из Музеја Десанка Костић и Хранислав Ракић. Од 1961. до 1965. године откопан је читав комплекс у јужном делу града, и то на простору између доњоградске базилике и средње капије.

Поред рада на терену, Десанка Костић је приређивала изложбе, једна од таквих је: “Експонати са римске некрополе у Малој Копашници”. Приређивала је изложбе по школама и држала предавања о археолошким

налазима у нашем крају. Предавања су јој била веома прилагођена за узраст и радо су праћена.

На иницијативу Среског одбора СУБ НОР-а у сарадњи са Народним музејом направљен је елаборат за изградњу нове зграде за потребе Народног музеја и Среског и Општинског одбора Савеза бораца НОР-а. Међутим, уз сталну подршку кустоса Десе и Радмиле успели смо да се у последњој фази изборимо да цела зграда буде за потребе музејске службе. Са решавањем просторија одмах је требало да се сачини елаборат за сталну музејску поставку.

Захваљујући Историјском музеју Србије и кустосима Народног музеја у Лесковцу, приређена је стална музејска поставка на веома солидно и брижљиво урађеног синопсису изложбе која је обухватала период од праисторије до завршетка Другог светског рата. Тај синопсис је имао све одлике научног рада, јер су њиме обухваћени сви значајни догађаји и све вредније појаве у историји и народном животу града Лесковца и околине, тако да је поставка Музеја била заиста комплексна, обухватна и прегледна. Кроз одељења музеја омогућено је упознавање са целокупном историјом ових простора Србије, јер је посетилац, у веома прикладном облику, могао да стекне увид у његов многовековни развој. Томе је допринела и Десанка Костић, као члан екипе у раду на сталној музејској поставци.

Деса Костић у опхођењу са колегама и колегиницама била је веома присна и поштована. Била је веома стрпљива приликом вођења посетилаца кроз сталну музејску поставку. Својом ведрином и духовношћу увек је уносила расположење код присутних и увек се старала да сваком притекне у помоћ. Због тога ће је се колеге и колегинице и пријатељи и сарадници сећати у најлепшој успомени.

Са др Славенком Ерцеговић-Павловић објавила је више радова у *Лесковачком зборнику*: “Рекогносцирање археолошких локалитета средњовековног обележја у околини Лесковца и околини”, Лесковачки зборник XVII, 1979; “Рекогносцирање археолошких локалитета средњовековног обележја у околини Лесковца”, Лесковачки зборник XVIII, 1978; “Рекогносцирање и сондирање локалитета Горње Јабланице, Пусте реке и Заплања”, Лесковачки зборник XIX; “Рекогносцирање лесковачког подручја”, Лесковачки зборник XX, 1980; “Рекогносцирање археолошких локалитета лесковачког подручја”, Лесковачки зборник XXIV, 1984.

Са Славенком објавила је и књигу *Археолошки споменици и налазишта лесковачког краја*, Београд 1988. Уздање Народног музеја у Београду и Народног музеја у Лесковцу.

Цео радни век је провела у Народном музеју у Лесковцу, била је радна, скромна и ненаметљива.

Хранислав Ракић